

Gomboc, Mateja: **Skrivnosti Neli Smrkolj**.

Ilustr. Ana Razpotnik Donati. Dob : Miš, 2024, 181 str.

| P | 2. stopnja

| selitve, podeželje, družina, prijateljstvo, medosebni odnosi, dogodivščine, naglušnost

Zelo privlačen mladinski roman za bralce, stare 10 let in več, poln dogodivščin in izkušenj, razgiban in humoren, tudi duhovito ilustriran! Meni je ljub tudi zato, ker je deklica Neli naglušna. 😊

12-letna Neli nam v pripoveduje o svoji družini, kaj vse se jim je zgodilo od začetka poletnih počitnic, skozi vse leto in do konca naslednjih poletnih počitnic, ko ima Neli že 13 let. Porajajo se ji že tudi resnejša razmišljanja in življenjska vprašanja, ki jih občasno zapisuje v rdeči zvezek z naslovom »Skrivnosti«. Gre za njeno prvoosebno pripoved, ne za dnevniške zapiske! Neli živi preveč dinamično, da bi utegnila redno pisati dnevnik. 😊

Spodbude za branje:

Menim, da je dobra spodbuda k branju kratka napoved na hrbtni strani knjige.

Morda mladi bralci poznajo avtorico Matejo Gomboc po njeni knjigi z naslovom *Sposojena babica Štefi* (ilustracije Jaka Vukotič, Miš, 2022), ki je podobno humorno napisana in namenjena isti starosti bralcev kot *Skrivnosti Neli Smrkolj*.

Morda avtorico poznajo po njenem romanu *Balada o drevesu* (Miš, 2021 in v projektu JAK Rastem s knjigo, 2022), ki pa je namenjen srednješolskim bralcem.

<https://www.bralnznacka.si/sl/priporocene-knjige/balada-o-drevesu>

Ko smo roman prebrali, se najprej spontano pogovarjamo, na kratko obnovimo, kaj vse nam je Neli povedala. Selitev družine iz mesta v vas Senožet in potem tudi rojstvo dvojčkov sta povzročila veliko sprememb!

Potem pa se morda razdelimo v dvojice (ali v skupinice po 3-4 bralke in bralce, odvisno pač, koliko je prisotnih na bralnem srečanju) in vsaka skupinica pripravi temeljitejše predstavitev, kakšni so:

- Neli, ki je od rojstva naglušna, tudi nagnjena k sanjarjenju, preprosto izklopi slušni aparat, da ima mir, zato v šoli ni vedno prav uspešna, toda je bistra in delovna in vedno se pravočasno vzame v roke, da dobi dobre ocene. Zaradi naglušnosti in priimka Smrkolj, v Senožetih pa tudi preprosto zato, ker je »mestna«, se sošolci občasno norčujejo iz nje. Toda Neli je trdoživa in ima izkušnje, da se to vedno počasi uredi. Neli je tudi občutljiva in svoje kritične misli (npr. o odnosih med prijateljicami) in pomembna vprašanja, ki se ji porajajo, zapisuje v rdeči zvezek z napisom »Skrivnosti«. Prav v letu njene pripovedi dobi tudi prvo menstruacijo in torej postane *prava mlada ženska*. Zelo rada ima svojo družino, nestrpnost pričakuje »Micena«, ona je edina doma, ko mora mama v porodnišnico in ko se dvojčka, sestra in bratec, rodita, tudi lepo skrbi za njiju ... Neli z velikim smislom opremi svojo sobo v novi hiši in nariše načrte za pravo pohištvo v svoji drugi sobi. Tudi bere rada, v Senožetih se takoj zbliža s šolsko knjižničarko in še posebej s knjižničarko v krajevni knjižnici, ki je tudi naglušna. 😊
- Nelina družina: mama, očka, starejši brat Žan in mlajši bratec Bine. Meni si zelo ljubi, ker so močne in zanimive osebe, njihovi odnosi so iskreni, dinamični in ljubeči. Se strinjamo, da jih avtorica prav imenitno predstavi? In kako jih poveže z izleti v hribe in končno z vzponom na Triglav!
- Neline prijateljice: Špela, njena *bestica* iz mesta, potem pa Lara, Tina in Ema iz Senožeti ter Tessa iz Sudana. Vsaka od njih imam drugačne družinske razmere, drugačen značaj, zanimanja in po malem so zdaj skupaj zdaj spet ne ... Pogovorimo se o teh prijateljstvih in skupaj z Neli razmislimo (to je ena od njenih »skrivnosti«) o medvrstniških odnosih, preprih, norčevanju, sprejemanju, prijateljstvu. Neli mdr. z novimi prijateljicami kolesari in začne smučati.
- Tessa je z mamo in starejšim bratom pribežala iz Sudana. Dolgo časa čakajo, da se jim pridruži očka, ki med potjo umre v nesmiselnem pretepu in v Senožetih opravijo simbolični pogreb. O tej temi se bomo pogovarjali še posebej tenkočutno, če so v razredu neslovenski otroci, migranti.
- Sosedov fant Luka: zelo drugačen je od drugih fantov, saj bere strokovne knjige, šport ga ne zanima, le kolesari z Neli, imenitna prijateljica sta in Neli se zaloti, da *je tudi malo vanj* ... Všeč ji je tudi njegov očka, ki je mizar in po Nelinih načrtih izdelava čisto pravo pohištvo. Ko bo Neli odrasla, bi se kar poročila z Lukom, če bo takšen kot njegov očka. Ampak zdi se, da je Luku všeč tudi Tessa! In ko smo že pri prvih ljubeznih: Nelin starejši brat Žan se zagleda v Nelino prijateljico Laro. 😊
- Kdo sta pa Bunkica in Brčica? Kako ju predstavlja avtorica?
- Smo koga ali kaj pozabili?

Najbrž bomo omenili tudi to, kako so deklice skrivaj odšle v mesto, in se pogovorili o tem, kako to ni bilo povsem pametno in varno. In kako se je znašla družina, ko je bila mama v porodnišnici z novorojenčkoma; ob tem si bomo najbrž povedali, kako mi pomagamo drug drugemu v družini, si delimo delo idr. ...

Še kaj?

- Pogovorimo se: ali gre za problemski roman? Po mojem ne, čeprav je v kompleksnem besedilu nanizanih kar nekaj dogodkov in sprememb, ki povzročajo težave in probleme, ampak književne osebe se pogumno spoprijemajo z njimi in jih rešujejo.

- Takšno je življenje: prinaša izzive, veselje in žalost, je pogosto skrivnostno, ampak s svetlo naravnostjo, ljubeznijo in prijateljstvom ... je življenje prav lušno, ne le med počitnicami. 😊

Kakšna se zdi bralcem pripoved? Zanimiva, privlačna, humorna ... »življenjska«? In kakšne so ilustracije? So poglavja primerno členjena in naslovljena? (Meni je zelo všeč, da se nova poglavja ne začinjajo na novih straneh, je bolj varčno s papirjem.)

Bi moji mladi bralci *Skrivnosti Neli Smrkolj* priporočili vrstnikom, svojim staršem in učiteljem? Zakaj oz. zakaj ne? Se jim zdi knjiga primerna za medgeneracijsko branje? Bi jo prebrali za bralno značko?

Se vam zdi da sem v tej predstavitvi povedala preveč o knjigi? Itak je namenjena predvsem mentoricam in mentorjem branja, da boste lažje vodili pogovor in prisluhnili mladim bralcem, njihovim mnenjem ... 😊

mag. Tilka Jamnik